

DERS 6

Rüzgar Erozyonu

Rüzgar Erozyonu

- Toprakların rüzgar etki ve gücüyle aşınması ve bir yerden başka bir yere taşınarak yığılması olayına “*rüzgar erozyonu*” denir.
- Kısacası, toprağın rüzgar kuvveti ile aşındırılıp taşınması olayıdır.
- Dünya ve topraklar var olduğundan itibaren başlayan ve günümüzde de devam eden rüzgar erozyonu, özellikle insanların doğaya ve topraklara müdahalelerinin arttığı 2000’li yıllarda pek çok ülkede ciddi bir *doğa ve çevre sorunu* haline gelmiştir.

?

Rüzgar erozyonu hangi bölgelerde daha çok görülür?

- Rüzgar erozyonu, genellikle **kurak ve yarıkurak** iklim kuşaklarında, arazi yüzeyinin **kuru ve bitki örtüsünden yoksun** bulunduğu koşullarda meydana gelir.
- Kurak iklim bölgelerinde (İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu gibi) meydana gelen bu erozyon türü, genellikle **tarım arazileri üzerinde** etkili olmaktadır.
- Toprak materyallerinin rüzgarlar tarafından gerek taşındığı ve gerekse taşınan bu materyallerin depolandığı alanlardaki arazilerin özellikleri hızla bozulmakta ve üretim kapasiteleri düşmektedir.
- Bunun bir sonucu olarak da rüzgar erozyonu ile çok ciddi **arazi ve ürün kayıpları** meydana gelmektedir.

İller	Rüzgar erozyon alan (ha)	% Oran
Konya	322.474	69.22
Niğde	122.741	26.34
Kayseri	12.894	2.77
Kars	2.910	0.62
İçel	2.552	0.55
Sakarya	2.342	0.50
Toplam	465.913	100.00

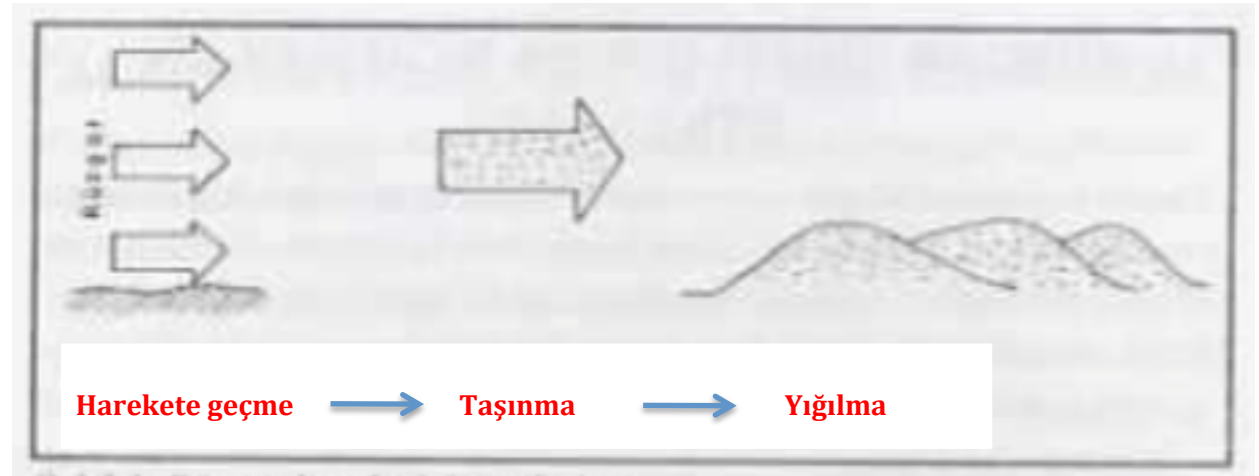
Erozyon şiddeti	Türkiye’de rüzgar erozyon alanları (ha)	Konya ilindeki rüzgar erozyon alanları (ha)
Hafif	165.664	124.521
Orta	231.041	138.794
Şiddetli	64.385	56.678
Çok şiddetli	4.823	2.481

Rüzgar Erozyonuna Neden Olan Etkenler

- Rüzgar erozyonunun oluşmasına ve hızına
 - iklim özellikleri,
 - bitki örtüsü
 - tarımsal üretim modelleri,
 - toprak özellikleri,
 - arazinin eğimi
 - insanların arazilere müdahalesigibi faktörler etki etmektedir.

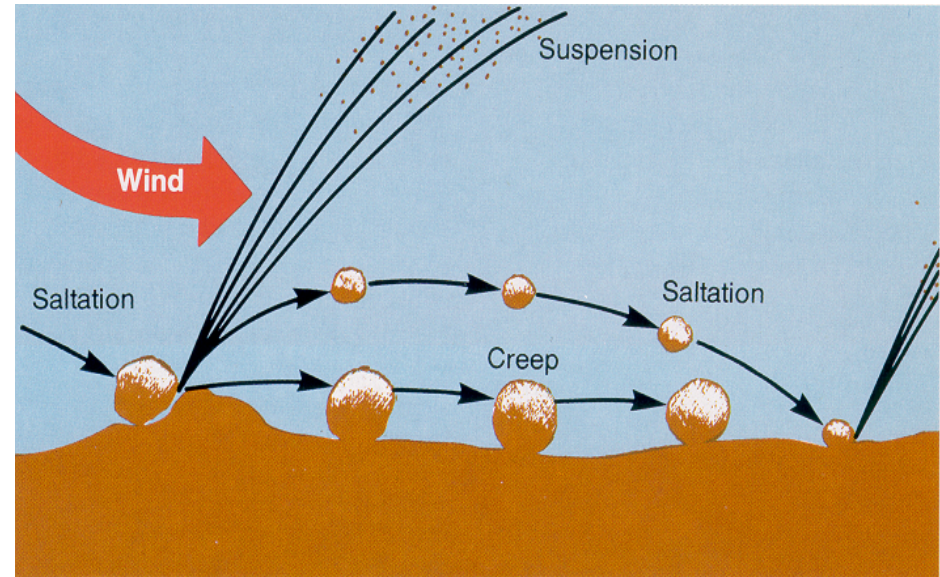
Rüzgar Erozyonunun Safhaları

- Rüzgar erozyonu başlangıcından bitişine kadar 3 safhadan oluşur. Bunlar;
 - *Harekete geçme*
 - *Taşınma*
 - *Yığılma*

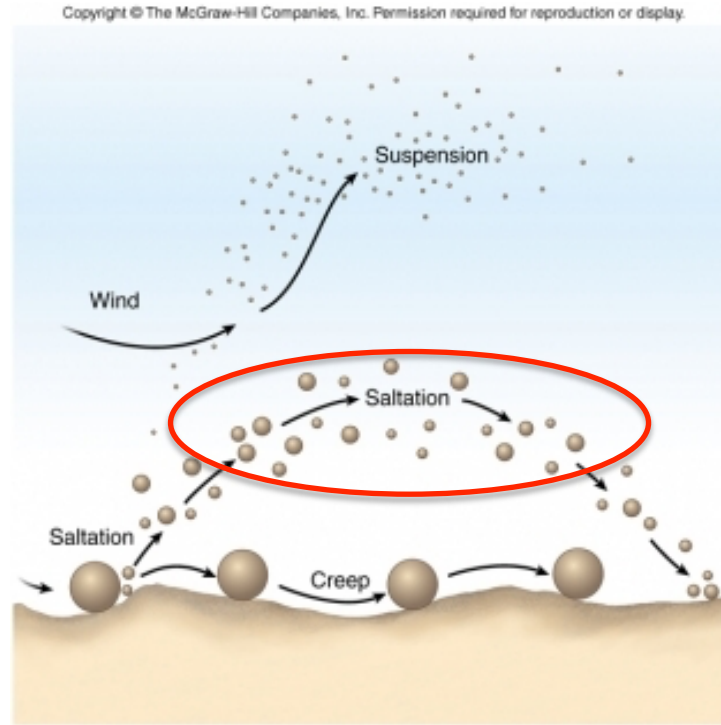
Rüzgar Erozyonunda Toprak Hareketinin Tipleri

- Rüzgar erozyonunun neden olduğu toprak taşınması **üç tip** hareketle meydana gelmektedir. Özellikle rüzgarın hızı ve arazi yüzeyindeki toprak parçacıklarının iriliğine bağlı olarak değişir. Bu toprak taşınması,
 - *Sıçrama,*
 - *Hava akımları ile uçma (süspansiyon)*
 - *Yüzeyde sürüklenmesi*şeklindedir.

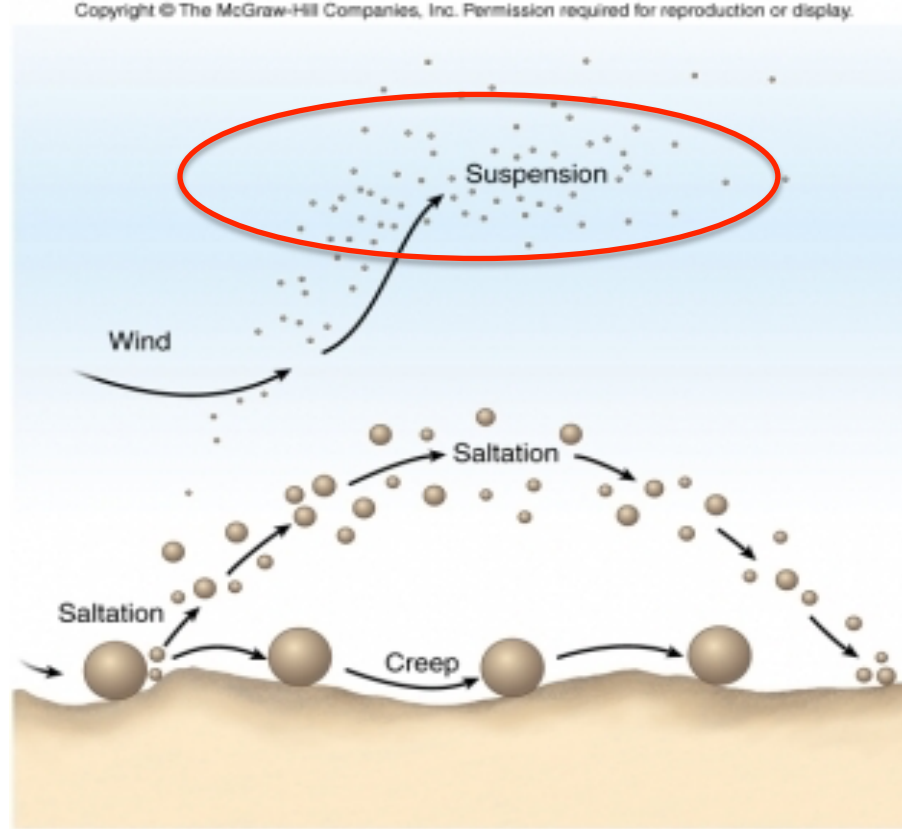
Sıçrama

Sıçrama, 0.1-0.5 mm çapındaki toprak parçacıklarının arazinin yüzeyinden rüzgarın etkisi ile yukarıya doğru hareket ettirilmesi olayıdır.

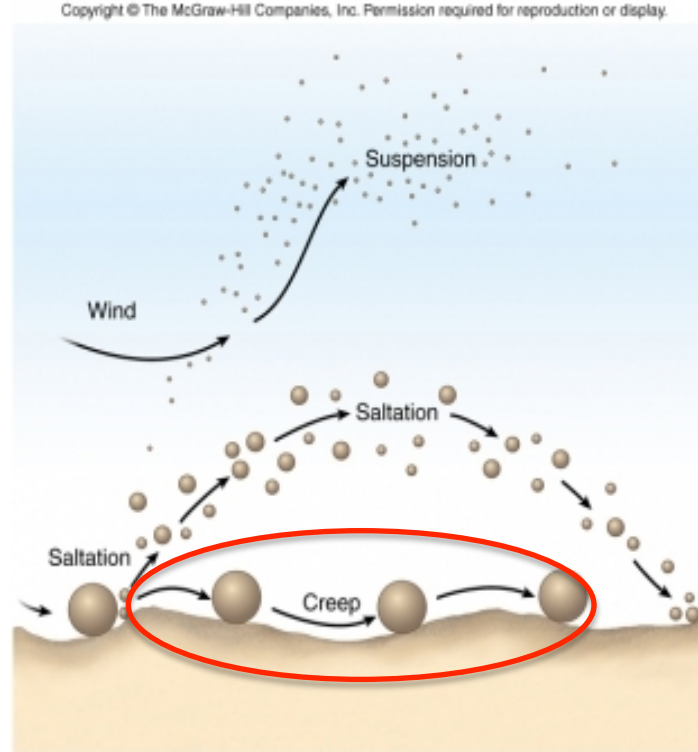
Hava Akımları ile Uçma (Süspansiyon)

Çapları 0.1 mm'den daha küçük olan toprak parçacıkları, rüzgarların oluşturduğu hava akımları içerisinde süspansiyon haline gelirler ve bu yolla rüzgarların hızının sona erdiği bölgelere kadar taşınırlar.

Yüzeyde Sürüklenme

Çapları 0.5-1.0 mm arasında olan toprak parçacıkları, sıçrama ile hareket ettirilebilmek için ağırdır. Fakat bunlar sıçrama ile hareket eden parçacıkların çarpması sonucunda yüzeyde sürüklenirler.

Rüzgar Erozyonunun Zararları

Rüzgar Erozyon Örnekleri